

За ступенем узагальнення звітність поділяють на первинну, яка подається окремим підприємством, та зведену за даними первинної звітності. Зведення може здійснюватись у різному масштабі (корпорація, регіон, міністерство тощо).

За обсягом звітність поділяється на повну та коротку.

За охопленням видів діяльності звітність може висвітлювати, наприклад, всю діяльність підприємства або обмежуватись лише певними видами діяльності. За способом відправки звітність поділяють на поштову, телеграфну та ту, яка відправляється за допомогою електронної пошти.

У разі потреби звітність класифікують і за іншими ознаками. Представлені види звітності особливо актуальні при аналізі господарської діяльності підприємства, оскільки дозволяють сформулювати належне його інформаційне забезпечення. Так, для оцінки фінансових ризиків на підприємстві використовують бухгалтерську звітність: баланс (звіт про фінансовий стан), який показує у грошовому виразі стан господарських засобів за їх складом і використанням, джерелами надходження та призначення на певну дату; звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), що представляє результати діяльності за звітний період.

Рошко Галина Мирославівна, *магістрантка*,
Ляхович Галина Іванівна, *д.е.н., доцент*,
професор кафедри обліку та фінансів

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Існують різноманітні підходи щодо концепції фінансового контролінгу. Це зумовлює значні протиріччя в його розумінні: контролінг, зорієнтований на функцію контролю; контролінг як інформаційна функція; контролінг як функція координації та інші. Ці підходи зумовлені історичними, економічними та національними особливостями розвитку фінансового контролінгу. Спробуємо дослідити передумови виникнення та генезис системи фінансового контролінгу, що дозволить розкрити його сутність.

Більшість авторів виділяє такі функції фінансового контролінгу як інформаційне забезпечення, планування та контроль. Все це пояснюється тим, що найбільш розповсюджене визначення фінансового контролінгу, суттю якого є інтеграція окремих елементів функцій управління, а саме: планування, контролю та аналізу. Функція координації займає одне з перших та основних місць в системі фінансового контролінгу. Під координацією мається на увазі координація між окремими підсистемами системи фінансового управління, таких як планування, інформаційне забезпечення, організація, контроль, а також координація в рамках окремих підсистем, наприклад, координація стратегії і бюджетування, довгострокових і короткострокових планів [1, с. 188]. Досліджуючи функціональні особливості контролінгу, Одінцова Т.М. вказує, що координація, як функція управління в традиційному розумінні спрямована на узгодження дій по відношенню до операційної системи, а внутрішня

міжфункціональна координація субсистем менеджменту або недостатня, або відсутня [2, с. 282]. Як зазначають Піч Г. та Шерм Е., первинна координація виконання управлінських рішень є завданням самої системи управління. Вторинна координація усередині управлінської системи, що розбивається на ряд підсистем, відноситься до контролінгу [3]. Одінцева Т.М. підкреслює, що на відміну від організації, яка є більш статичною і полягає у встановленні структур, адекватних тривалим і повторюваним у часі завданням і робіт, координація в цілому є динамічним процесом і передбачає, крім організації, оперативне реагування та ситуативне управління [2, с. 283].

Більшість авторів виділяє такі функції фінансового контролінгу як інформаційне забезпечення, планування та контроль. Все це пояснюється тим, що найбільш розповсюджене визначення фінансового контролінгу, суттю якого є інтеграція окремих елементів функцій управління, а саме: планування, контролю та аналізу. Функція координації займає одне з перших та основних місць в системі фінансового контролінгу. Під координацією мається на увазі координація між окремими підсистемами системи фінансового управління, таких як планування, інформаційне забезпечення, організація, контроль, а також координація в рамках окремих підсистем, наприклад, координація стратегії і бюджетування, довгострокових і короткострокових планів [1, с. 188]. Досліджуючи функціональні особливості контролінгу, Одінцева Т.М. вказує, що координація, як функція управління в традиційному розумінні спрямована на узгодження дій по відношенню до операційної системи, а внутрішня міжфункціональна координація субсистем менеджменту або недостатня, або відсутня [2, с. 282]. Як зазначають Піч Г. та Шерм Е., первинна координація виконання управлінських рішень є завданням самої системи управління. Вторинна координація усередині управлінської системи, що розбивається на ряд підсистем, відноситься до контролінгу [3]. Одінцева Т.М. підкреслює, що на відміну від організації, яка є більш статичною і полягає у встановленні структур, адекватних тривалим і повторюваним у часі завданням і робіт, координація в цілому є динамічним процесом і передбачає, крім організації, оперативне реагування та ситуативне управління [2, с. 283].

Впровадження фінансового контролінгу дає змогу підвищити рівень координованості процесів планування, контролю, обліку, аналізу на підприємстві, забезпечити їх інформаційною базою, завдяки чому підвищиться якість фінансових рішень та ефективність управління в цілому. На основі дослідження різних аспектів управління витратами можна виділити наступні результати впровадження системи контролінгу витрат на підприємстві: – планування поточної діяльності підприємства на основі аналізу витрат і прогнозування фінансових результатів, побудова моделі майбутнього фінансового стану підприємства; – забезпечення поточного контролю й аналізу результатів фінансово-господарської діяльності підприємства; – оцінка і контроль фінансових рішень, що впливають на витрати (на стадіях планування, бюджетування і реалізації); – автоматизація функцій обліку, контролю, аналізу витрат і планування діяльності підприємства; – залучення уваги до стратегічно значущих об'єктів витрат і розрахунків їх собівартості в стратегічному

плануванні та аналізі; – виявлення носіїв витрат та регулювання витрато утворюючих факторів; – моніторинг відхилень витрат від заданих значень, контроль витрат. На основі вищевикладеного можна зробити наступний висновок, що контролінг витрат є необхідним інструментом, який дозволяє підвищити якість та оперативність фінансових рішень, що приймаються на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Терещенко О.О. Фінансовий контролінг: навч. посіб. / О.О. Терещенко, Н.Д. Бабяк; - К.: КНЕУ, 2013. - 407 с.*
2. *Одінцова Т.М. Функціональні особливості контролінгу та проблеми його інституціоналізації // Фінанси, облік і аудит. - Випуск 1 (21). - 2013. - С. 276- 286.*
3. *Пич Г., Шерм Э. Уточнение содержания контроллинга как функции управления и его поддержки // Проблемы теории и практики управления. — 2001. — № 3. — С. 102—107. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.masters.donntu.edu.ua/2009/fem/dorohov/library/article4.htm>.*

**Логус Богдан Ярославович, студент 4 курсу,
Свірський Володимир Степанович, к.е.н., доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту**

РЕАЛІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Валютні обмеження – сукупність регулятивних заходів, які передбачають встановлення законодавчих або нормативних правил щодо заборони, лімітування і регламентації операцій резидентів і нерезидентів з валютними цінностями. Вперше валютні обмеження було введено під час першої світової війни, але широкого застосування вони набули у 1929-1933 роках. Під час Другої світової війни та після її завершення до 50-х років ХХ століття майже всі країни запровадили валютні обмеження, за винятком Сполучених Штатів Америки та Швейцарії. Винятком також були валютні зони Великої Британії та Франції, у межах яких валютних обмежень не існувало [1].

В Україні валютні обмеження як інструмент валютного регулювання почали використовуватись з моменту набрання чинності Декрету КМУ «Про систему валютного регулювання та валютного контролю» (1993). Основна мета цього інструменту полягала у регулюванні попиту та пропозиції на внутрішньому валютному ринку в умовах значного посилення дії дестабілізуючих факторів в економіці та перекритті каналів впливу капіталу з країни [2, с.180].

Одним із найсуттєвіших джерел забезпечення стабільності в країні є стан платіжного балансу. Функціонально платіжний баланс відіграє роль макроекономічної моделі, яка систематично відображає економічні операції, здійснені між національною економікою та економіками інших країн світу. Проблема врівноваження платіжного балансу може однаково стосуватись як розвинутих країн так і країн, що розвиваються [3, с. 89].